

Bryssel den 7 december 2023
(OR. en)

16054/23

AG 157
INST 475

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Konferensen om Europas framtid – Förslag och tillhörande specifika åtgärder som ingår i rapporten om slutresultatet av konferensen om Europas framtid: uppdaterad bedömning

För delegationerna bifogas en not och en tabell i addendum 1 med en bedömning av uppföljningen av de förslag och tillhörande specifika åtgärder som ingår i rapporten om slutresultatet av konferensen om Europas framtid¹, från och med den 9 maj 2022, den dag då konferensen avslutades, till november 2023.

Detta dokument uppdaterar rådets generalsekretariats preliminära tekniska bedömning av de förslag och tillhörande specifika åtgärder som ingår i slutrapporten från konferensen från juni 2022² och som sedan uppdaterades i november 2022³.

¹ Dok. 8933/22.

² Preliminär teknisk bedömning av de förslag och tillhörande specifika åtgärder som ingår i rapporten om slutresultatet av konferensen om Europas framtid: dok. 10033/22.

³ Uppdaterad preliminär teknisk bedömning av de förslag och tillhörande specifika åtgärder som ingår i rapporten om slutresultatet av konferensen om Europas framtid: dok. 10033/22 REV 1.

Uppföljning av förslagen och de tillhörande specifika åtgärder som ingår i rapporten om slutresultatet av konferensen om Europas framtid⁴**I. Inledning**

1. Den 9 maj 2022 lades rapporten om slutresultatet⁵ av konferensen om Europas framtid fram för ordförandena för Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen, i enlighet med den gemensamma förklaring som undertecknades i mars 2021⁶. Som ett led i den gemensamma förklaringen enades de tre ordförandena om att skyndsamt behandla frågan om hur institutionerna ska följa upp denna rapport på ett effektivt sätt, var och en inom sitt behörighetsområde och i enlighet med fördragen.
2. Denna slutrapport innehåller 49 förslag och 326 tillhörande specifika åtgärder som lagts fram av konferensens plenarförsamling. De omfattar följande nio ämnen: ”En starkare ekonomi, social rättvisa och sysselsättning”, ”Utbildning, kultur, ungdomsfrågor och idrott”, ”Digital omställning”, ”Demokratin i EU”, ”Värden och rättigheter, rättsstatsprincipen, säkerhet”, ”Klimat och miljö”, ”Hälsa”, ”EU i världen”, och ”Migration”.
3. Förslagen och de tillhörande specifika åtgärderna bygger huvudsakligen på de rekommendationer som medborgare har tagit fram vid de europeiska och nationella medborgarpaneler som anordnats inom ramen för konferensen. De bygger också på de idéer som delas på konferensens flerspråkiga digitala plattform, inbegripet resultatet av de många olika evenemang och initiativ⁷ som medlemsstaterna anordnat på nationell, regional och lokal nivå och som når ut till tusentals medborgare från hela EU, samt på debatterna i konferensens plenarförsamling.

⁴ Detta dokument uppdaterar rådets generalsekretariats preliminära tekniska bedömning av de förslag och tillhörande specifika åtgärder som ingår i rapporten om slutresultatet av konferensen om Europas framtid: dok. 10033/1/22 REV 1.

⁵ Dok. 8933/22.

⁶ Dok. 6796/21.

⁷ Mer information om medlemsstaternas verksamhet finns i slutrapporten från konferensen, dok. 8933/2022, och i avsnittet om nationella medborgarpaneler och nationella evenemang på konferensens flerspråkiga digitala plattform.

4. Under konferensen och vid avslutningsevenemanget upprepade rådet sitt åtagande att efter den 9 maj 2022 fastställa hur resultaten av konferensen ska följas upp, i enlighet med den gemensamma förklaringen.
5. Den 10 juni 2022⁸ offentliggjorde rådets generalsekretariat en preliminär teknisk bedömning som för vart och ett av de 49 förslag och de 326 åtgärder som ingår i konferensens slutrapport visar var förslagen och tillhörande specifika åtgärder redan håller på att genomföras och var EU-institutionerna kan behandla dem vidare. Denna bedömning uppdaterades sedan den 30 november 2022⁹.
6. I enlighet med konferensens kalender anordnade de tre EU-institutioner som undertecknade den gemensamma förklaringen den 2 december 2022 ett återkopplingsevenemang för de medborgare som deltog i de europeiska medborgarpanelerna och för företrädare för nationella medborgarpaneler och nationella evenemang i syfte att informera dem om det arbete som utförts sedan den 9 maj 2022 för att följa upp konferensens slutrapport. Medborgarna uppmanades att dela med sig av sina åsikter om detta uppföljningsarbete och ställa frågor till de politiska företrädarna som besvarade alla deras frågor.
7. Ett och ett halvt år efter avslutningsevenemanget för konferensen om Europas framtid innehåller detta dokument och tabellen i addendum 1 en bedömning av uppföljningen av de förslag och tillhörande specifika åtgärder som ingår i rapporten om konferensens slutresultat fram till november 2023.

II. Allmän översikt över de åtgärder som vidtagits för att genomföra förslagen och tillhörande specifika åtgärder i rapporten om konferensens slutresultat

8. Sedan den 9 maj 2022 har de tre institutionerna arbetat med uppföljningen av de 49 förslagen och de 326 tillhörande specifika åtgärder som ingår i konferensens slutrapport, och detta arbete pågår fortfarande.
9. Arbetet har huvudsakligen utförts inom ramen för EU:s etablerade lagstiftningsförfaranden. Många av de centrala initiativ som skisserades i kommissionens arbetsprogram för 2023¹⁰ följde upp de förslag som lades fram under konferensen.

⁸ Preliminär teknisk bedömning av de förslag och tillhörande specifika åtgärder som ingår i rapporten om slutresultatet av konferensen om Europas framtid: dok. 10033/22.

⁹ Uppdaterad preliminär teknisk bedömning av de förslag och tillhörande specifika åtgärder som ingår i rapporten om slutresultatet av konferensen om Europas framtid: dok. 10033/22 REV 1.

¹⁰ Dok. 13847/22.

I kommissionens arbetsprogram för 2024¹¹ hänvisas också till konferensen, med flera initiativ som rör frågor som tas upp i konferensens förslag. I den gemensamma förklaringen om EU:s lagstiftningsprioriteringar för 2023 och 2024 står det att många av konferensens förslag har återspeglats i kommissionens arbetsprogram för 2023 och att vi gemensamt åtar oss att ägna dem stor uppmärksamhet. Därför har Europaparlamentet och rådet samarbetat på grundval av kommissionens initiativ inom ett antal politikområden som ingår i konferensens slutrapport.

10. Andra konferensförslag och tillhörande specifika åtgärder som kräver att icke-lagstiftningsarbete genomförs har också beaktats i kommissionens arbetsprogram för 2023 och 2024. Rådet har å sin sida identifierat de förslag från konferensen och tillhörande specifika åtgärder där det kan agera på egen hand, t.ex. utan ett förslag eller en rekommendation från någon annan unionsinstitution eller ett annat unionsorgan (särskilt kommissionen eller den höga representanten för utrikes frågor och säkerhetspolitik) och har inlett arbetet med dessa åtgärder, särskilt när det gäller vissa aspekter av rådets beslutsfattande¹².
11. Rådets uppföljning av lagstiftningsarbete och icke-lagstiftningsarbete har framför allt baserats på den preliminära tekniska bedömning av konferensens förslag och tillhörande specifika åtgärder som genomfördes av rådets generalsekretariat den 10 juni 2022. Eftersom bedömningen visade att en överväldigande majoritet av förslagen (nästan 95 %) skulle kunna genomföras inom ramen för det nuvarande fördraget, har rådet prioriterat dessa förslag i syfte att ge svar på medborgarnas farhågor inom en relativt kort tidsram med en positiv inverkan på deras vardag genom konkret politik.
12. När det gäller det mycket begränsade antalet specifika åtgärder (cirka 5 %) som skulle kräva fördragsändringar för att kunna genomföras fullt ut¹³ mottog rådet den 23 november Europaparlamentets förslag till ändring av fördragen och kommer att agera i enlighet med sina skyldigheter enligt artikel 48 i EU-fördraget.

III. De viktigaste resultaten

13. Bedömningen av genomförandet av de 49 förslagen och 326 åtgärderna i bilagan till detta dokument visar att en överväldigande majoritet av konferensens förslag och åtgärder för närvarande har genomförts eller håller på att genomföras.

¹¹ Dok. 13917/23.

¹² Se punkterna 16 och 17 nedan.

¹³ Jfr den preliminära tekniska bedömningen av förslagen och tillhörande specifika åtgärder i rapporten om slutresultatet av konferensen om Europas framtid, dok. 10033/22, del C. Se även bilagan till detta dokument, där åtgärder som skulle kräva ändringar av fördragen för att kunna genomföras har markerats med grått.

14. I synnerhet kan följande viktiga resultat lyftas fram som exempel inom ramen för konferensens nio ämnen¹⁴:
- Inom ämnesområdet En starkare ekonomi, social rättvisa och sysselsättning: I oktober 2022 införde EU nya regler som främjar tillräckliga lagstadgade minimilöner i EU och bidrar till att förbättra arbets- och levnadsvillkoren för anställda i EU. Samma månad antogs direktivet om en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser för att främja en jämnare könsfördelning i börsnoterade företags styrelser runt om i EU. I direktivet om stärkt tillämpning av principen om lika lön för kvinnor och män för lika arbete, som antogs i maj 2023, fastställs dessutom nya regler för att bekämpa lönediskriminering och bidra till att minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män i EU. I oktober 2023 nådde Europaparlamentet och rådet dessutom en preliminär överenskommelse om stärkt skydd för geografiska beteckningar för att påtagligt gynna landsbygdsekonomin och skydda EU:s gastronomiska arv i hela världen.
 - Inom ämnesområdet Utbildning, kultur, ungdomsfrågor och idrott: I april 2022 godkände rådet slutsatser om idrotten som hävstång när det gäller att förändra beteenden för hållbar utveckling, bland annat med hänsyn till kön och inkludering inom idrotten. I juni 2022 antog rådet dessutom en rekommendation om lärande inför den gröna omställningen och hållbar utveckling, som uppmuntrar studerande i alla åldrar att förvärva de kunskaper, färdigheter och attityder som krävs för att leva ett mer hållbart liv och anta hälsosammare och miljövänligare livsstilar. I maj 2023 godkände rådet dessutom slutsatser om ytterligare åtgärder för automatiskt ömsesidigt erkännande av utbildning. Dessutom antog rådet och medlemsstaterna i maj 2023 slutsatser om den sociala dimensionen av ett hållbart Europa för ungdomar, där man uppmanade till att undersöka olika sätt att öka ungdomars deltagande i den politiska processen och att integrera ett ungdomsperspektiv i all politik och på alla förvaltningsnivåer. I oktober 2023 antog rådet en förordning om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter för att säkerställa ett liknande skydd för regionalt producerade livsmedel eller drycker.
 - Inom ämnesområdet Digital omställning: I september 2022 antog EU ett paket för digitala tjänster som svar på behovet av att reglera det digitala området. Förordningen om digitala marknader ska garantera en konkurrenskraftig och rättvis digital sektor och

¹⁴ Denna förteckning över uppnådda resultat är inte uttömmande och är avsedd att ge exempel utan att föregripa betydelsen av dessa framsteg jämfört med andra. En fullständig förteckning över resultaten, åtgärd för åtgärd, finns i bilagan till detta dokument.

på så sätt främja innovation, högkvalitativa digitala produkter och tjänster samt rättvisa priser för konsumenterna. Dessutom skyddar förordningen om digitala tjänster, som antogs i oktober 2022, det digitala området mot spridning av olagligt innehåll och säkerställer skyddet av användarnas grundläggande rättigheter. I november 2023 nådde rådet och Europaparlamentet dessutom en preliminär överenskommelse om en ny ram för en europeisk digital identitet i syfte att säkerställa en tillförlitlig och säker digital identitet för alla européer.

- Inom ämnesområdet Demokratin i EU: I juni 2022 godkände rådet slutsatser om journalisters och andra mediearbetares skydd och säkerhet. I mars 2023 godkände rådet dessutom slutsatser om det medborgarliga utrymmets roll vad gäller skydd och främjande av de grundläggande rättigheterna i EU, där man betonar den roll som föreningsfriheten spelar för att säkerställa ett demokratiskt och pluralistiskt samhälle och ett väl fungerande offentligt liv. I november 2023 nådde rådet och Europaparlamentet en preliminär överenskommelse om de viktigaste politiska inslagen i en ny förordning om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam, som syftar till att göra det lätt för medborgarna att känna igen politiska reklammeddelanden så att de har bättre förutsättningar att göra välgrundade val. Med utgångspunkt i de europeiska medborgarpaneler som hölls i samband med konferensen anordnade kommissionen dessutom medborgarpaneler om matsvinn, rörlighet i utbildningssyfte och virtuella världar under 2023.
- Inom ämnesområdet Värden och rättigheter, rättsstatsprincipen, säkerhet: Rådet godkände slutsatser om utländsk informationsmanipulering och inblandning i juli 2022 och ökade därmed EU:s engagemang och förmåga att hantera desinformation. Under 2022 skapades verktygslådan för hantering av utländsk informationsmanipulering och inblandning, i syfte att säkerställa samordning mellan många befintliga verktyg på EU-nivå för att motverka utländsk informationsmanipulering och inblandning. Dessutom antog rådet och Europaparlamentet i september 2023 en ny förordning som kommer att främja det digitala informationsutbytet i terrorismärenden mellan nationella myndigheter och Eurojust, så att medlemsstaternas myndigheter och EU-byråer får tillgång till den mest fullständiga och uppdaterade informationen om terrorismärenden. I oktober 2023 godkände rådet dessutom slutsatser om digital egenmakt för att skydda och upprätthålla grundläggande rättigheter i den digitala tidsåldern.

- Inom ämnesområdet Klimat och miljö antog rådet en rad krisåtgärder, bland annat om gaslagring, om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas, om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna samt om solidaritetsuppköp av gas. I linje med den nya gemensamma jordbrukspolitiken, som började tillämpas fullt ut i januari 2023, måste medlemsstaterna avsätta 25 % av sina anslag för direktstöd till miljösystem för att stödja jordbrukare som åtar sig att följa jordbruksmetoder som gynnar klimatet, miljön och djurskyddet och bekämpar antimikrobiell resistens. I mars 2023 antogs en förordning om skärpta normer för koldioxidutsläpp från nya personbilar och nya lätta nyttofordon. Dessutom antogs nya regler för reformen av EU:s utsläppshandelssystem i april 2023. EU:s utsläppshandelssystem är en koldioxidmarknad som bygger på ett system med utsläppstak och handel med utsläppsrätter för energiintensiva industrier, elproduktionssektorn och luftfartssektorn. Utsläpp från sjöfarten kommer att inkluderas för första gången, och ett nytt separat system har inrättats för byggnader, vägtransporter och ytterligare sektorer. Som en del av 55 % -paketet – en rad förslag för att se över EU-lagstiftning som syftar till att minska utsläppen av växthusgaser i EU med minst 55 % fram till 2030 – innehåller det nya direktivet om förnybar energi, som antogs i oktober 2023, dessutom regler för att öka andelen förnybar energi i EU:s totala energiförbrukning. Dessutom nådde parlamentet och rådet i november 2023 en preliminär överenskommelse om nya regler för att återställa och bevara skadade livsmiljöer i EU, i syfte att återställa minst 20 % av EU:s land- och havsområden senast 2030 och alla ekosystem som är i behov av restaurering senast 2050.
- Inom området Hälsa: I oktober 2022 antog rådet två förordningar – en om allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa och en om en ram för åtgärder när det gäller medicinska motåtgärder i händelse av ett hot mot folkhälsan på unionsnivå. Tillsammans med de två andra förordningarna om Europeiska läkemedelsmyndighetens förstärkta roll och Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar som antogs samma år syftar dessa förordningar till att förbättra EU:s kapacitet att reagera på framtida pandemier och andra gränsöverskridande hälsokriser samt till att stärka de reaktiva åtgärder som står till unionens förfogande för upphandling, produktion och lagring av krisnödvändiga medicinska motåtgärder. Efter att rådet efterlyst ett sådant initiativ utfärdade kommissionen i juni 2023 ett meddelande om en övergripande strategi för psykisk hälsa, för att likställa psykisk hälsa med fysisk hälsa och säkerställa en ny, sektorsövergripande strategi för frågor som rör psykisk hälsa.

- Inom området EU i världen: EU är aktivt på den internationella arenan genom EU:s yttre åtgärder, inbegripet den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Som svar på Rysslands anfallskrig mot Ukraina är Europeiska unionen fast besluten att ge och kommer att fortsätta att ge starkt finansiellt, ekonomiskt, humanitärt, militärt och diplomatiskt stöd till Ukraina och dess folk. I detta sammanhang har rådet infört 11 paket med restriktiva åtgärder mot Ryssland. När det gäller utvidgningen beviljade Europeiska rådet dessutom Ukraina och Moldavien status som kandidatländer för anslutning till EU i juni 2022 och Bosnien och Hercegovina i december 2022. Europeiska rådet har också bekräftat sitt fullständiga och entydiga engagemang för västra Balkans utsikter till EU-medlemskap. I sina slutsatser av den 24–25 mars 2022 uppmanade Europeiska rådet dessutom till fortsatt arbete med genomförandet av Versaillesförklaringen, som antogs av EU:s ledare den 11–12 mars 2022, i syfte att bygga upp en öppnare och stabilare ekonomisk bas, särskilt genom att minska EU:s strategiska beroende på de känsligaste områdena. För att öka resiliensen i EU:s kritiska leveranskedjor antog Europaparlamentet och rådet i september 2023 en förordning om en ram med åtgärder som ska stärka Europas halvledarekosystem (även kallad förordningen om halvledare). Den 13 november 2023 nådde Europaparlamentet och rådet dessutom en preliminär överenskommelse om akten om kritiska råvaror, som syftar till att uppnå försörjningstrygghet vad gäller de råvaror som behövs för europeiska industrier, särskilt för industrier med ren teknik.
 - På området Migration: I september 2023 enades rådet om att förlänga EU:s tillfälliga skydd för människor som flyr från Rysslands anfallskrig mot Ukraina så att fördrivna personer från Ukraina kan åtnjuta harmoniserade rättigheter i hela EU, inbegripet bosättning, tillträde till arbetsmarknaden och bostäder, medicinsk hjälp och tillgång till utbildning för barn. Reformen av migrations- och asylopakten, som är ett viktigt paket med olika rättsakter på detta område, diskuteras för närvarande av medlagstiftarna och syftar bland annat till att harmonisera asyllagstiftningen på EU-nivå.
15. Utöver de viktigaste resultat som lyfts fram ovan har rådet, som en del av sitt åtagande att säkerställa bästa möjliga uppföljning av konferensen, identifierat och granskat de specifika åtgärder som föreslagits av konferensen där rådet kan agera på egen hand, dvs. utan ett förslag eller en rekommendation från en annan unionsinstitution eller ett annat unionsorgan. Av de totalt 326 uppgår dessa till 23 specifika föreslagna åtgärder som särskilt rör desinformation och medborgarnas mediekunskap, kommunikation med medborgarna och öppenhet, flerspråkighet, sysselsättning för missgynnade grupper, stärkt gränsöverskridande samarbete, utbildning och idrott. Arbetet med dessa åtgärder pågår inom rådets relevanta förberedande organ.

16. Dessutom har rådet börjat arbeta med genomförandet av konferensens åtgärder för att förbättra vissa aspekter av rådets beslutsfattande, särskilt en ökad användning av omröstning med kvalificerad majoritet i rådet. En majoritet av dessa åtgärder kan hanteras genom den flexibilitet som den nuvarande fördragsramen erbjuder, särskilt de allmänna eller särskilda övergångsklausuler som gör det möjligt för Europeiska rådet eller rådet att övergå från enhällighet till omröstning med kvalificerad majoritet, i enlighet med de förfaranden som anges i de relevanta fördragsbestämmelserna. Rådet undersöker möjligheten att använda vissa övergångsklausuler, särskilt på specifika områden inom politikområdet den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp). Arbetet med detta pågår.
-